

๑๕๗

กัรตี ชนา

บ่วง บรรจถรณ์

ที่มาของเรื่อง

บ. บุญคำ

เที่ยวเมืองเชียงใหม่และแคว้น
สาละวิน สำนักพิมพ์คลังวิทยา
พ.ศ. ๒๔๙๙

ปราณี ศิริธร

เหนือแคว้นแดนสยาม สำนักพิมพ์
ลานนาสาร พ.ศ. ๒๕๒๘

ทวี สว่างปัญญางกูร

พงศาวดารเมืองเชียงใหม่ พิมพ์ใน
งานพระราชทานเพลิงศพ เจ้าแม่
ทิพวรรณ ณ เชียงตุง ๒๗ มกราคม
ค.ศ. พ.ศ. ๒๕๓๓
เยือนถิ่นไทยในเชียงใหม่ สถาบันไทย
ศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
๒๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๓๔

อรุณรัตน์ วิเชียรเขียว
นฤมล เรืองรังษี
รัตนาพร เศรษฐกุล

“เรื่องเมืองเชียงตุง”
สุวิงค์บุ๊คเซนเตอร์ พ.ศ. ๒๕๓๗

ศจ.นายแพทย์เสม พริ้งพวงแก้ว บทความไว้อาลัย หนังสือที่ระลึก
งานพระราชทานเพลิงศพนาย
บุญสิงห์ บุญคำ ๒๗ พฤศจิกายน
พ.ศ. ๒๕๑๕

จอมพลผิน ชุณหะวัณ คำไว้อาลัย หนังสือที่ระลึกงาน
พระราชทานเพลิงศพนายบุญสิงห์
บุญคำ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ.
๒๕๑๕

ธีรภาพ โลหิตกุล “เชียงตุง...ได้ร่วมขจรกรรม” บท
สารคดีโลกสลัปส์, บ.แปซิฟิก
อินเตอร์คอมมิวนิเคชั่น พ.ศ.
๒๕๓๔
สายน้ำและความทรงจำ แพรว
สำนักพิมพ์ พ.ศ. ๒๕๓๗

หม่อมธาดา ชุนศึกเม้งราย ชีวิตเจ้าฟ้ากับหม่อมธาดา พิมพ์
เป็นที่ระลึกประวัติชีวิตเจ้าฟ้าฯ ชุนศึก
เม้งราย พ.ศ. ๒๕๓๙

INGE SARGENT

“TWILIGHT OVER BURMA,
MY LIFE AS A SHAN PRIN-
CESS.” UNIVERSITY OF
HAWAII PRESS. SILKWORM
BOOKS

PHILIP GOODMAN

“HIROSHIMA AND NAGASAKI:
THE DECISION TO USE THE
ATOMIC BOMB.” INTER-
NATIONAL BACCULAUREATE
PROGRAM ROCKVILLE, MARY-
LAND, U.S.A.

ในช่วงสงครามโลกครั้งที่สอง กองทัพไทยภายใต้การนำของจอมพล
ผิน ชุณหะวัณ เข้ายึดครองเชียงตุงได้ในวันที่ ๒๖ พฤศจิกายน พ.ศ.
๒๔๘๕ รัฐบาลไทยได้อ้างความสัมพันธ์ทางประวัติศาสตร์และชาติพันธุ์
จัดการปกครองเชียงตุงเหมือนเป็นจังหวัดหนึ่งของประเทศไทย ให้ชื่อว่า
“สทรัฐไทยเดิม” มีข้าหลวง ทหาร และข้าราชการฝ่ายพลเรือนเข้าไป
ประจำทุกแผนก มีการจัดตั้งศาลเพื่อพิจารณาคดีความ และจัดหน่วยการ
บริหารราชการ แบ่งเป็นอำเภอ เช่น อำเภอเมืองเชียงตุง เมืองพะยาก
เมืองยอง เมืองเลน เมืองโก เมืองซาก เมืองเปง เมืองสาต และเมือง
หาง ให้นายตำรวจที่ไปประจำอยู่ทำหน้าที่นายอำเภอ และให้มีโรงเรียน
สอนหนังสือไทยขึ้น ทำให้ชาวเชียงตุงรุ่นนั้นมีความคุ้นเคยกับภาษาและ
วัฒนธรรมไทยบ้างตามสมควร เจ้านายชนชั้นปกครองของเชียงตุงก็ได้รับ
การยกย่องให้เข้ารับราชการตามความสามารถและความถนัดของตน...

เที่ยวเมืองเชียงตุงและแคว้นสาละวิน

บ. บุญคำ สำนักพิมพ์คลังวิทยา พ.ศ. ๒๕๙๙

๑

หล่อนยืนอยู่ที่ระเบียงเรือนชั้นบน ซึ่งพื้นระเบียงมีระดับไล่เลี่ยกับความสูงของลำหน้มนั่นใหญ่ซึ่งอวดดอกขาวแกมเหลืองบานสะพรั่ง จนได้กลิ่นอ่อนโยนโลมไล้บรรยากาศรอบบริเวณนั้น

มองออกไปทางด้านหลังของเรือนใหญ่ สีเขียวข่มของท้องทุ่งปลายฤดูฝนตัดกับสีฟ้าใสสะอาดเบื้องบน ทำให้ความรู้สึกของหญิงสาววัยต้นยี่สิบรีนรมย์ขึ้น ทิวเขาสูงซึ่งทอดนอนอยู่ห่างไกลเป็นช่วงชั้นต่อเนื่อง เน้นความเขียวของต้นไม้ใหญ่เป็นเส้นแนวต่างระดับ เหลื่อมลึกดูไกลลิบไปจนสุดสายตา

หล่อนควรจะกลับมาที่นั่นแล้ว แต่แพรวนวลไม่เคยเห็นคุณค่าของมันเลย หล่อนจากเชิงรายได้ตั้งแต่มองจำความไม่ได้ หล่อนเกิดที่นี่ บ้านหลังนี้ แต่ไม่เคยกลับมาเลยยี่สิบปี บ้านนี้เป็นสมบัติของหล่อนตามกฎหมาย เพราะเมื่อสี่ปีมานี้เอง พ่อเขียนพินัยกรรมยกบ้านและที่ดินซึ่งกว้างถึงสิบสองไร่ให้กับแพรวนวล ก่อนพ่อตาย หล่อนไม่รู้เลยว่าพ่อป่วยมากจนถึงกับเข้าโรงพยาบาล ตอนนั้นหล่อนเรียนอยู่อเมริกา กำลังมีความรัก แต่ถึงจะรู้ หล่อนก็คงไม่ทำอะไร

เพราะทำอะไรไม่ได้ ตั้งแต่พ่อกับแม่เลิกกัน แพรนวลอยู่กับแม่ซึ่งพา
หล่อนกลับไปหาตายายที่กรุงเทพฯ หล่อนขาดการติดต่อกับบิดา
โดยปริยาย โชคดีที่ตากับยายเป็นคนมีฐานะระดับเศรษฐี แพรนวล
จึงได้ไปเรียนต่อที่อเมริกา หล่อนพบกับเซตต์ที่มหาวิทยาลัย เขา
เป็นรุ่นพี่ เขาเรียนการโรงแรม ในขณะที่หล่อนเรียนกฎหมายระหว่าง
ประเทศ

เขาขอหล่อนแต่งงานก่อนเรียนจบเสียอีก และหล่อนก็แต่งงาน
เขา ผินการคัดค้านของแม่และทุกๆ คน แพรนวลไม่เคยคิดว่าหล่อน
ทำผิด หล่อนสัญญากับทางบ้านว่าจะกลับมาพร้อมกับปริญญา หล่อน
ก็ทำได้สำเร็จ ส่วนการกลับมาพร้อมสามีนั้น หล่อนมิได้ตกลงอะไรไว้

แพรนวลรู้ว่าเซตต์รักหล่อนไม่น้อยกว่าที่หล่อนรักเขา อาจจะ
มากกว่าด้วยซ้ำ แต่ความรักของเขากับหล่อนแตกต่างกันที่เขาสามารถ
แบ่งปันไปให้คนอื่นได้ หล่อนมาเรียนรู้เมื่อกลับมาเมืองไทยได้ไม่นาน
เขาบอกว่าหล่อนควรทำใจ ผู้ชายกว่าร้อยละห้าสิบที่มีเมียน้อย เขา
ไม่ได้คิดจะมีเมียน้อย เพียงแต่อยากได้ความรู้สึกตื่นเต้น ซึ่งดูเหมือน
จะลดน้อยลงจากที่เคยได้รับจากหล่อนเมื่อแรกแต่งงานกัน

หล่อนร้องไห้เสียเป็นวรรคเป็นเวร แล้วก็พยายามทำใจเข้มใจ
พยายามทำตามที่เขาบอก เขาจะไปไหนพ้น ยิ่งไงก็ต้องกลับบ้าน
กลับมาตายรัง เขาว่าอย่างนั้น

แต่เขาไม่ตายจริง คนหนึ่งผ่านไป เขาก็พบคนใหม่อีก แล้วงาน
โรงแรมที่เขาทำช่างเปิดโอกาสให้ได้พบผู้หญิงมากหน้าหลายตา เซตต์
เป็นชายหนุ่มหน้าตาดี ตำแหน่งหน้าที่ระดับสูง จึงเป็นที่หมายตาของ
หญิงสาวและไม่สาวทั้งหลาย ซึ่งส่วนใหญ่ไม่แคร์นักว่าเขามีเมียแล้ว

‘คุณยุ่งกับคนอื่นแบบนี้ เป็นอะไรขึ้นมาเดี๋ยวแพรก็ติดจากคุณ
หรอก’ หล่อนพูดในวันที่หล่อนปฏิเสธในการจะร่วมหลับนอนกับเขา

‘คุณไม่กลัวเลยหรือว่าจะไปติดโรคอะไรเข้า’

‘แพรวพูดเหมือนกับว่าผมไปยุ่งกับใครไม่เคยเลือกอย่างนั้นแหละ ผมอาจจะเจ้าชู้บ้าง แต่เรื่องจะไปลุยหัวเหมือนคนอื่นไม่ใช่ผมหรอกนะ ลัทธิชาตญาณทางเพศของผู้ชายกับผู้หญิงไม่เหมือนกันหรอก ยิ่งคุณทำทางตัวมาก ผมไปได้คนอื่นอยู่ด้วยเป็นตัวเป็นตน คุณจะเสียใจ’

‘ถึงไม่เป็นตัวเป็นตน แพรวก็เสียใจล่ะเซตต์ ถ้าแพรวยังรู้อีกว่า คุณเลิกมีคนอื่นไม่ได้ เราก็เห็นจะอยู่กันไม่ได้นานแน่’

‘ไม่เอาว่าแพรว ถ้าแพรวไม่อยู่กับผม แล้วผมจะทำยังไง แพรวไม่ส่งสารผมหรือ’

‘คงจะมีวันหนึ่งที่แพรวทนไม่ได้ แพรวก็จะไป’

วันนั้นมาถึงเร็วกว่าที่หล่อนคิด แพรวนวลออกจากบ้านของเขา ขึ้นเครื่องบินมาเซี่ยงรายโดยไม่บอกใครเลย นอกจากมารดาของหล่อนคนเดียวเท่านั้น

‘ถ้าเซตต์ถาม แม่บอกเขาว่าแพรวไม่อยากเจอเขา จนกว่าแพรวจะแน่ใจว่าเขาเปลี่ยนนิสัยเสียก่อน แม่อย่าบอกนะว่าแพรวไปไหน แพรวอยากอยู่คนเดียวสักพัก’

‘แล้วงานล่ะลูก ลาเขาไปนานเท่าไร’

‘แพรวลาออกแล้วแม่’

‘ตายแล้ว แล้วจะไปทำอะไรล่ะ’ มารดาของหล่อนไม่อยากซ้ำเติมลูก คำห้ามปรามซึ่งไม่เป็นผลเมื่อแพรวนวลจดหมายจากอเมริกา มาขออนุญาตแต่งงาน กลับมามีความหมายเมื่อสายเกินไป

แพรวนวลมิได้มีความสุขกับงานประจำของหล่อนนัก งานด้านกฎหมายขององค์กรการค้าระหว่างประเทศที่หล่อนทำอยู่มีแต่ความเครียด และชั้นเชิงของการใช้กฎหมายมาลบล้างเหลี่ยมมุมกัน หล่อนไม่มีแม่แต่

เพื่อนสนิทที่หล่อนจะปรับทุกข์ด้วยได้

‘ภาษาอังกฤษของแพรงทำให้แพรงงานได้ไม่ยากหรอกค่ะแม่ อยู่ต่างจังหวัดค่าครองชีพก็ไม่สูงเหมือนกรุงเทพฯ บ้านก็ไม่ต้องเช่า คงจะลำบากหน่อยตอนแรก เพราะบ้านคงโหล่มาก’

‘คงไม่มากหรอกลูก พ่อตาย แม่ก็ให้คนเช่าเช่า เพิ่งจะสามปี ยังดินะที่เพิ่งหมดสัญญาไม่กี่เดือน แพรไปสั่งให้ป้าคำแดงแกจัดบ้าน ให้ตามใจแพรก็แล้วกัน’

เรือนหลังเล็กซึ่งอยู่ใกล้ประตูติดกับถนนลูกรังทางเข้าบ้าน เป็นเรือนพักของนางคำแดง คนรับใช้เก่าแก่ของพ่อ นางดีใจดีใจ เหลือคณาเมื่อรู้ว่าแพรนวลจะมาพักอยู่บนเรือนใหญ่

‘อินยาอยู่นานๆนะเจ้า ป้าดีใจหลาย จะได้รับใช้อินยา’

แม่ของนางคำแดงเป็นหญิงชาวไทยใหญ่ ผู้เคยทำงานในบ้าน พ่อของแพรนวลเมื่อครั้งที่พ่อทำการค้าขายกับเซี่ยงตุงสมัยสงครามโลก ครั้งที่สอง...กว่าห้าสิบปีมาแล้ว

‘แม่คำเอ๊ย แม่ของป้า หลงๆ ลืมๆ แล้วเจ้า ป้าไปฝากไว้ที่ โรงพยาบาลเกือบสองปีแล้ว ที่โรงพยาบาลมีเชื่อนเก่าแก่ ตอนที่ ลื่นสงครามแล้ว แม่คำเอ๊ยขอตามคุณพ่อคุณหนูเข้ามาเมืองไทย ว่างๆก็ไปช่วยทำอาหารให้คนไข้ ช่วยอยู่กว่าสามปี ที่โรงพยาบาลเขา สงสาร พอแก่มาหลงแล้ว ไม่สบายบ่อย เขาก็รับไว้ดูแล’

‘ยายคำเอ๊ยอายุเท่าไรแล้วล่ะป้า’

‘แปดสิบเก้าแล้วเจ้า อู้บู้เรื่องแล้ว’

นางคำแดงมีหลานชายมาอยู่ด้วยหนึ่งคน ชื่อแหลมทอง อายุ เพียงสิบสองปี หน้าตาจืดๆ ชื่อๆกับรูปร่างฝ่ายผอมนั้นทำให้แพรนวล รู้สึกเวทนาสงสารเมื่อเขาอาสาล้างรถให้หล่อน รถเก๋งคันเล็กที่หล่อน

จ้างวานพนักงานขับรถของบริษัทที่หล่อนเคยทำงานให้ขับมาส่งที่
เชียงรายได้ในวันสุดท้าย

‘ผมชอบล้างรถครับ คุณแพรว ตอนอยู่กับพ่อแม่ที่ตราด ผม
ช่วยพ่อล้างเป็นประจำเลยครับ’

‘เราไม่ได้เกิดที่นี่หรอกหรือແหม’

‘ไม่ใช่ครับ ผมเกิดบนเกาะ อยู่ปลายสุดของແหมทอง พ่อ
เลยตั้งชื่อให้ว่าແหมทองครับ’

‘แล้วทำไมไม่อยู่กับพ่อแม่ล่ะ’

‘พ่อแม่ทำการค้าครับ ขายปลาแห้งกับเขมร เดินทางบ่อยๆ
ลำบากที่ต้องดูแลผมด้วย เลยให้มาอยู่กับป้าคำแดง’

หล่อนนึกเอ็นดูความซำพุดของเขา

‘คุณแพรวจะใช้อะไรผมบอกได้เลยนะครับ ตอนเช้าๆปากทางเข้า
บ้านเราจะมีชาวบ้านเอาของมาขายทุกเช้า คุณแพรวอยากได้อะไร
บอกไว้ก่อนนะครับ ผมจะได้ไปซื้อให้ก่อนไปโรงเรียน’

‘ไปยังไง เดินไปหรือ โรงเรียนนะ’

‘ครับผม เข้าไปด้านในอีกเกือบหนึ่งกิโลเมตรมีอ่างเก็บน้ำครับ
น้ำที่ผ่านหน้าบ้านเราเป็นลำธารเล็กๆ เป็นน้ำที่เขาปล่อยมาจากอ่าง
เก็บน้ำนั่นละครับ สวยนะครับคุณแพรว ขับรถไปดูได้เลยครับ’

‘ดีแล้ว วันหลังฉันจะให้ແหมพาเที่ยวแถมนี้ให้ทั่ว’

เขายิ้มแป้น ยินดีที่ตัวเองจะมีคุณค่า เจ้านายของป้าก็เหมือน
เจ้านายของเขาด้วย เด็กชายແหมทองพยายามจะสร้างความสะดก
สบายกับเธอให้มากที่สุด

สามวันแรก แพรวนวลใช้เวลาแทบทั้งหมดกับการทำความสะอาด
บ้านและสวนรอบบริเวณบ้าน ถึงแม้ว่าบ้านนี้จะเก่าแก่หลายสิบปี แต่

พ่อของหล่อนก็ได้จ้างช่างมาซ่อมแซมต่อเติมจนดูร่วมสมัยน่าอยู่ โดยเฉพาะบริเวณรอบบ้านมีต้นลำทมปลูกเรียงรายอยู่เกือบยี่สิบต้น

แพรวนวลชอบลำทมเป็นที่สุด หล่อนรักทั้งรูปทรงของต้นและใบ และหลงใหลความสวยงามอย่างเรียบง่ายของดอกและกลิ่นหอมละมุนเยือกเย็น

นางคำแดงบอกหล่อนว่าชาวบ้านแถบนี้เรียกบ้านของหล่อนว่าเรือนลำทม

‘แม่ไม่ชอบดอกลำทมเลย’ แม่ของหล่อนเคยบอกเมื่อแพรวนวลซื้อลำทมกระถางเล็กๆ จากตลาดนัดแล้วนำเข้าบ้าน ด้วยตั้งใจจะปลูกไว้ริมสนาม ตอนนั้นหล่อนเรียนชั้นมัธยมปลาย ขอเถอะลูก เอาไปให้เพื่อนที่พ่อแม่เขาไม่ถือเถอะ แต่แม่ถือนะ กลัวว่าจะโชกไม่ดี ต้องทุกระทมเหมือนชื่อของมัน’

แม่มักตามใจหล่อน แพรวนวลรู้ว่าแม่จะไม่ขัดใจถ้าไม่ต้องฝืนความรู้สึกของแม่จริงๆ

เซตต์ก็เช่นเดียวกัน ไม่น่าเชื่อว่าคนหัวสมัยใหม่อย่างเขาจะห้ามหล่อนพัลวัน เมื่อหล่อนไปอยู่กับเขาหลังจากกลับกันมาจากอเมริกานั้น เขาตกใจมากที่เห็นรถบรรทุกนำต้นลำทมต้นใหญ่มาส่ง

‘แม่ผมไม่ยอมห rokok แพรว’

‘แต่บ้านนี้มันบ้านคุณนะเซตต์’

‘แม่ผมให้ผมนะ ถ้ารู้เข้าเดี๋ยวผมก็อดได้อย่างอื่น ปลูกอะไรผมไม่ว่าห rokok แต่อย่าเป็นลำทมเลยนะ’ หล่อนต้องเสียเงินค่าจ้างรถนำกลับไปแลกเป็นต้นหางนกยูงสีสดจัด

‘มันก็สวยงามอยู่ห rokok แต่แพรวรักลำทมมากกว่า’

‘เอาไว้เรามีบ้านของเราเองก่อน ผมจะให้คุณปลูกรอบบ้านเลย’

วันที่สี่ แพรนวลเข้าไปสำรวจของในห้องเก็บของชั้นล่าง
คงจะนานนักแล้วที่ไม่มีใครมารื้อค้นหรือเข้ามาในห้องใต้บันได
ซึ่งมีเพดานสูง ในห้องเต็มไปด้วยกล่องกระดาษและลังไม้ใส่ของเก่า
ลัทธิพระมหากมาย แพรนวลคิดในใจว่า หล่อนคงต้องใช้เวลานาน
ทีเดียวจึงจะทำความรู้จักกับทุกสิ่งทุกอย่างที่พอทิ้งไว้ให้หล่อน...แต่
เพียงผู้เดียว

ตั้งแต่เลิกร้างกับแม่ แม่เล่าว่าพ่อของหล่อนมีเมียอีกหลายคน
โดยที่ไม่ยอมให้มีลูกด้วยกัน และไม่ยอมแต่งงานกับใครเลย แต่พ่อ
ก็หยิ่งพอที่จะไม่ตามไปร้องอนแม่ จวบจนช่วงสุดท้ายของชีวิตนั่นเอง
ที่เขาส่งคนติดต่อกับแม่ ไม่ได้ขอคืนดี ไม่ขอโทษ แต่การไล่บาปที่พ่อ
ทำกับลูกและเมียคือการยกทรัพย์สินมรดกทั้งหมดให้หล่อน ลูกสาว
เพียงคนเดียวของเขา

พ่อไม่ใช่คนใจไม่ใส่ระกำ บรรดาผู้หญิงที่มาอยู่กับเขาหลังจาก
เลิกกับแม่ พ่อก็ยกที่ดินให้ทุกคน มากบ้างน้อยบ้าง แต่ไม่มีใครได้รับ
ทรัพย์สินเท่าเทียมหล่อน

ตัวของพ่อเองก็ไม่ได้เข้ามาในห้องใต้บันไดนี้นานมาก เพราะ
แม้แต่ภรรยาพ่อก็ไว้ในเซฟที่ธนาคาร ไม่มีใครเข้ามาในห้องนี้ได้
จนกระทั่งเมื่อหล่อนกลับมาจากอเมริกา แม่ให้หนายความจัดการ
เรื่องมรดกตามพินัยกรรม แพรนวลจึงได้กุญแจห้องเก็บของ

ที่มุมห้องด้านในสุด หล่อนเห็นเสาไม้สูงเรียวยาวซ้อนพียงกัน
สี่เสา ด้านล่างมีไม้แกะสลักสองแผ่นใหญ่เล็กลดหลั่นซ้อนกัน
พลั่วพราย ฝีมือช่างโบราณงามละเอียดอ่อนมาก แม้ในเขตชนบท
นอกเมืองนี้จะไม่ค่อยมีฝุ่นผงมากนัก แพรนวลคิดว่าแทบจะไม่มี
ฝุ่นเลยเสียด้วยซ้ำ แต่ในห้องนี้มีฝุ่นมากติดกับนอกห้อง ห้องนี้
คงไม่ได้รับการเปิดเข้ามานานมาก อาจไม่ต่ำกว่าห้าหกปี

หล่อนเรียกนางคำแดงเข้ามาถาม

“ป่าคำแดง เสาไม้กับไม้สลักนี้เป็นเตียงใช้ไหมป่า”

“อើย แม่นแล้วอินาย ป่าปได้หันมาชาวปี เกือบยี่สิบปีแล้วมัน
บ่เคยใช้เลย”

“สวยมากนะป่า เตียงในห้องนอนชั้นบนของฉันลายยังไม่สวย
เท่าเตียงนี้เลย นี่เป็นของคุณพ่อฉันใช้ไหม”

“แม่คำเอ๋ยคงจะรู้เจ้า แต่ป่าบ่รู้ว่ามันเป็นของไฟ อยู่ในบ้านนี้มัน
ก็ต้องเป็นของอินายละ”

“ฉันจะถอดเตียงเก่าออกเอามาไว้ข้างล่างนี้แทน ส่วนเตียงนี้
จะเอาขึ้นข้างบน ฉันจะใช้เอง”

“คงจะต๋อยากเหมือนกันนะเจ้า น่าจะให้ช่างมาทำ”

“ลองดูก่อนดีกว่า ถ้าเราทำได้เอง เราก็ไม่ต้องเรียกช่าง ป่ากับ
แหลมมาช่วยฉันทำความสะอาดก่อนก็แล้วกัน ฝุ่นเยอะเลย”

“งามแต่ว่าเจ้า ตั้งแต่ป่ามาอยู่ที่นี่ยังบ่ได้หันมีไฟได้ใช้ แม้แต่
คุณพ่อของอินายก็บ่เคยเอามาตั้ง”

เมื่อบัดฝุ่นออกหมด ลวดลายสลักไม้สลักยิ่งเห็นเด่นชัด

“ฉันจะมีความสุขมากเลยป่าเมื่อได้นอนเตียงนี้” หล่อนรำพึง
“มีเสาเตียงสูงทั้งสี่ด้านด้วย อายุของเตียงคงไม่ต่ำกว่าร้อยปี”

“วันไหนตั้งเสร็จ อินายต้องทำบุญให้เขาก่อนจะใช้นอนนะเจ้า
คนที่เขาเป็นเจ้าของจะได้มาปกป้องรักษาให้เจริญรุ่งเรือง”

“ป่าเชื่อเรื่องแบบนี้ด้วยหรือ” แพรนวลถาม มิได้คิดดูหมิ่น
ดูแคลนความคิดของนางคำแดง

“เชื่อหมดหัวใจเลยเจ้า ถ้าจะให้ป่าไปนอน ป่าบ่กล้านอนแน่”

“ถ้าเราไม่คิดร้ายอะไร ต่อให้เตียงนี้มีเจ้าของอย่างที่ว่า เขา
ก็ไม่ทำอะไรเราหรอก เราไม่ได้หึงหวงเขานี้ เราเอามารักษาดูแลให้เขา

ต่างหาก”

ต้องใช้เวลากว้างสองชั่วโมงกว่าจะต่อเตียงนั้นเสร็จ ลัดส่วนและรูปทรงของเตียงข้างเข้ากันได้กับห้องนอนของหล่อน ห้องนอนใหญ่ซึ่งเป็นของพ่อยามที่เขายังมีชีวิตอยู่

“เห็นไหมป้า เราไม่ต้องไปตามช่างมาทำให้เราเลย ตะปูก็ไม่ต้องใช้สักตัวเดียว”

ชิ้นส่วนต่างๆ ของเตียงประกอบได้โดยใช้รื้อสลักสับหว่างที่ทำไว้พร้อมสิ้น

“นี่ถ้ามีหมายเลขกำกับว่าชิ้นไหนต่อกับชิ้นไหน เราคงไม่เสียเวลามากเท่านี้ ช่างโบราณเก่งจริงๆ นะป้า เดียวนี้คงไม่มีใครทำเตียงแบบถอดได้สุมได้แบบนี้กันแล้ว”

“เกือบค่าแล้ว คงไปซื้อพวงมาลัยบัพทันแล้วนะเจ้า” นางคำแดงมีสีหน้าไม่สบายใจ “แหลมไปเอารูปที่บ้านเรามาให้อนาย ยังไงก็ต้องให้จตุรบุบอกเขาก่อน”

แม้หล่อนจะไม่เชื่อ ‘หมดหัวใจ’ เช่นนางคำแดง แต่แพรนวลก็มีได้พูดขจัดให้นางเสียน้ำใจ หล่อนบอกเด็กชายแหลมให้วางซองรูปไว้บนโต๊ะเครื่องแป้ง

“ก่อนนอนฉันค่อยจตุรบุ ป้าอย่าห่วงเลย”

“อย่าลืมนะเจ้า เสียตายที่บัพมีพวงมาลัย”

หล่อนเอื้อมเด็ดดอกกลิ่นทมได้่ายง่ายตายจากระเบียงที่หล่อนยืนอยู่นอกห้องนอน ความมืดแผ่คลุมฟากฟ้าเหมือนผ้าม่านกำมะหยี่สีน้ำเงินเข้มเลื่อนคลุมจากทิศตะวันตก

แพรนวลหอบดอกกลิ่นทมได้เต็มสองอุ้งมือ วางลงบนหมอนหัวนอน ที่นอนจากเตียงหลังเดิมเล็กไปถนัดตาเมื่อมาวางบนเตียง

โบราณนี้

...คงต้องไปสั่งเขาทำที่นอน เติงโบราณมักจะมีขนาดไม่พอดีกับที่นอนสมัยใหม่ หล่อนคิด...หากมีมุ้งมี幔แต่งให้เสร็จ เติงนี้คงจะสวยราวกับเติงเจ้าหญิงไทยใหญ่เลยทีเดียว...

“เชียงตุง” เป็นชื่อที่คนไทยเรารู้จักมานาน เพราะเป็นเมืองที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ชาติไทยเช่นเดียวกับเมืองเชียงใหม่ เชียงรุ่ง หลวงพระบาง เวียงจันทน์ หรือหงสาวดี และอังวะ...เมืองเชียงตุงตั้งอยู่ในหุบเขาล้อมรอบด้วยกำแพงธรรมชาติอันยากที่จะผ่านไปมาได้ ภูมิประเทศของเชียงตุงทั่วไปก็เป็นป่าเป็นเขา เต็มไปด้วยโรคภัยไข้เจ็บ คนต่างถิ่นไปอยู่ถ้าไม่ระวังรักษาตัวให้จริงจังๆแล้ว ก็จะต้องเจ็บป่วยและอาจเป็นอันตรายถึงชีวิตก็ได้ แม้คนพื้นเมืองเองก็มีอันตรายมากกว่าเกิด เพราะฉะนั้นพลเมืองของรัฐเชียงตุงจึงมีน้อย ในจำนวนเนื้อที่ ๑๒,๔๐๐ ตารางไมล์ มีพลเมือง ๒๒๐,๐๐๐ คน เหลือแล้วหนึ่งตารางไมล์มีไม่ถึง ๒๐ คน...

เที่ยวเมืองเชียงตุงและแคว้นสาละวิน

บ. บุญคำ สำนักพิมพ์คลังวิทยา พ.ศ. ๒๔๙๙

นางคำแดง ปล่อยนายสาวไว้ในห้องนอนจนค่ำ นางเตรียมอาหารเย็นเรียบร้อยจึงตามขึ้นเรือนเพื่อเรียกแพรววล

ประตูห้องนอนปิดไว้ แต่มิได้ล็อกนอน เมื่อผลักประตูเข้าไป นางคำแดงจึงพบว่าแพรววลนอนหลับอยู่บนเตียงโบราณที่เพิ่งช่วยกันต่อตั้งเสร็จตอนเย็นนั่นเอง

แสงแดดภายนอกกลับฟ้าไปนานแล้ว เหลือเพียงแสงของหลอดไฟจากโคมบนโต๊ะหัวเตียงส่องเรืองอยู่ภายในห้อง นางคำแดงชะงักเมื่อมองเห็นใบหน้าเจ้าของร่างบอบบางที่ทอดกายนอนอยู่那儿 แพรววลนอนสงบนิ่ง ศีรษะได้รูปสวยซึ่งหล่อหน้ามดเรือนผมไว้เป็นมุ่นมวยหนุนอยู่บนหมอนใบใหญ่สีขาว ผมสีดำสนิทเป็นมันงามแน่นให้ใบหน้าขาวจัดนั้นดูเผือดจางราวรูปปั้นหินอ่อน เรียวคิ้วและแก้มขนตาดำขลับกับริมฝีปากสีชมพูจาง เป็นส่วนที่แต่เดิมให้ใบหน้าของแพรววลสวยงามอย่างมีชีวิตชีวาขึ้นกว่าที่แรกมอง และนางคำแดงนึกถึงหุ่นรูปปั้นมากกว่ามนุษย์ที่มีเลือดเนื้อและลมหายใจ

หญิงสาวนอนประสาณมือทั้งสองไว้ที่ได้ออก เปลือกตาที่หลับ

สนธิและความนิ่งสงบนั้นทำให้นางคำแดงร้องรอที่จะปลุกนายสาว

เมื่อตอนกลางวันแพรววลก็ไม่ได้กินอะไรมาก นอกจากผลไม้
ที่นางจัดใส่จานให้ก่อนตั้งเตียงกันนานหลายชั่วโมง

คงจะเปลี่ยจนหลับสนิทหนึ่งราวคนตายอย่างนี้ นางคำแดงคิด

“อินาย อินายเจ้า...” นางทรุดตัวลงนั่งข้างเตียง แต่เป็นการ
นั่งคุกเข่า เตียงโบราณพื้นเตียงสูง เมื่อนางทรุดตัวลงนั่ง ขอบเตียง
อยู่ที่ระดับอกพอดี

“อินาย ตื่นเตอะเจ้า” บ่าวเอี่ยมมือไปจับแขนนาย พลันชักมือ
กลับเมื่อตระหนักกับความเย็นของผิวหนัง

“ตัวเย็นเฉียบเลยอินาย” นางพืมพำ คราวนี้จับแขนของ
แพรววลเขย่า “อินาย ตื่นเถอะเจ้า”

แพรววลหลับสนิทและนิ่งลึกจริง ๆ นางคำแดงเขย่าแขนเรียก
อยู่ถึงสี่หน หล่อนจึงลืมตาตื่นขึ้น

“ป้า ก็โมงแล้วป้าคำแดง” หล่อนลุกขึ้นนั่ง เห็นเงาของตนเอง
ทาบทับอยู่บนผาผนังห้อง “ฉันหลับไปนานไหมป้า”

“เป็นชั่วโมงละเจ้า ป้าลงไปทำครัวทำอาหารให้อินายเสร็จแล้วเจ้า
กลัวว่าอินายจะหิว จะปล่อยให้หลับต่อไปก็กลัวว่าอินายตื่นขึ้นมา
กลางดึกจะหิว เลยตัดใจปลุก”

กลิ่นอวลอ่อนของกลิ่นหอมที่หล่อนวางไว้บนหมอนกระจายอยู่รอบ
ตัว แพรววลหยิบดอกหนึ่งขึ้นมาสูดดม นัยน์ตาดำยังคงจับจ้องที่เรือไร
สีเหลืองอ่อนกลางร่องโค่นกลีบของมัน เมื่อเอ่ยถามนางคำแดงว่า

“ป้าเคยไปเชียงตุงไหม เมืองเชียงตุงนะป้า”

นางคำแดงเลิกคิ้วทำตาโต

“เคยไปตอนเป็นละอ่อนเจ้า จำได้แล้ว แม่คำเอ๋ยเคยพาไป
เจ้า”

“ฉันอยากไปเชียงตุง วันหลังข้าพ้าฉันไปได้ไหม”

“ทำไมหรือเจ้า ทำไมตื่นขึ้นมาแล้วบอกว่าอยากไปเชียงตุง”

“ฉันฝันว่าฉันได้ไปเที่ยวเชียงตุง...ไม่ใช่...ไม่ได้ไปเที่ยว แต่ไปเห็น มันเหมือนกับฉันได้ไปอยู่ที่นั่นเลย”

“เพิ่งฝันหรือเจ้า”

“ใช่ ฝันเมื่อคืนนี้เอง แต่มันไม่เหมือนฝันเลยป้า มันเหมือนกับได้ไปจริงๆ ฉันฝันว่าไปที่ตึกสีขาวสวยงามมาก เป็นตึกที่มีโดมเหมือนตึกแขกอินเดีย ที่ลานสวนหลังตึกใหญ่นั้นมีต้นลำทมเต็มไปหมดหอมทั่วไปหมดทั้งบริเวณเลย”

นางคำแดงหัวเราะขันทำทางของแพรนวล ข้างเหมือนเด็กหญิงตัวเล็กๆ ตื่นขึ้นมาเล่าความฝันของตนเอง

“อินายคงหลับไปกับกลิ่นของดอกลำทม เลยฝันเป็นเรื่องราวไปเลย แต่ทำไมถึงคิดว่าเป็นเมืองเชียงตุงได้ละเจ้า”

“คนที่ฉันอยู่ด้วยในความฝันเป็นคนบอกว่าที่นั่นเป็นเมืองเชียงตุง”
แพรนวลตอบ

“ผู้ใดละเจ้า ใครเป็นคนพาไป”

“ไม่รู้...” หญิงสาวพูดซ้ำๆ พร้อมกับทบทวนความทรงจำ

หล่อนเห็นหน้าเขาไม่ชัด เงาของกิ่งใบหนาที่บของต้นลำทมที่เขาเย็นอยู่ใต้ต้น ทำให้หล่อนไม่รู้ว่หน้าตาของเขาเป็นอย่างไร

ลมเย็นจากภายนอกพัดผ่านหน้าต่างที่เปิดค้างไว้เข้ามาอบหนึ่ง
นางคำแดงรู้สึกเย็นวาบจนต้องยกมือขึ้นลูบแขนตัวเอง

“อินายกั้วไหมเจ้า...ฝันแบบนั้นแล้วกั้วหรือเปล่าเจ้า”

“ไม่กลัว...ต้องกลัวอะไรละป้า แต่แปลกนะป้า ฉันไม่เคยฝันอะไรที่มันรู้สึกเหมือนเป็นความจริงแบบนี้เลย”

นางคำแดงเงยหน้าขึ้นมองเสาเตียงทั้งสี่ด้านอย่างหวาดๆ

“อินยาต้องจตุรูปนะเจ้า ก่อนนอนคืนนี้ต้องจตุรูปบอกเจ้าของ
เตียง ป้าจะเอาเสื้อเอาหมอนมานอนข้างเตียง จะมานอนเป็นเพื่อน
นะเจ้า”

แพรนวลหัวเราะ ก้าวลงจากเตียงแล้วเดินไปกดสวิตช์เปิดไฟ
เสาข้างประตูห้อง

“ไม่ต้องห rokok ป้าค่าแดง ฉันไม่กลัวอะไรห rokok ถ้าจะทำให้ป้า
สบายใจ ฉันก็จะจตุรูปอย่างที่ป้าขอ แต่ฉันไม่กลัวห rokok นะป้า ป้า
บอกว่าให้ห rokok เจ้าของเตียง ก็พอฉันเป็นเจ้าของเตียงนี้ไม่ใช่ห rokok ป้า”

“ใช่เจ้า แต่ก่อนหน้านั้นก็ต้องเป็นของคนอื่น เพราะเตียงนี้อายุ
ร็อกกว่าป้าแล้ว”

“ใครบอกป้าละว่าเตียงนี้ร็อกกว่าป้า”

“คุณผู้ชาย...คุณพ่อของอินยาเคยบอกไว้เจ้า แต่ป้าก็บ่ได้จด
ได้จำให้แม่นอะไร คุณผู้ชายเคยบอกว่าคนที่รู้เรื่องเตียงนี้ดีก็คือ
แม่ค่าเอ๋ย แม่ของป้าเอง แต่ตอนนี้จะไปถามอะไรกับป้าแล้ว”

“ฉันไม่ติดใจสงสัยอะไรห rokok ป้า ฝันก็เป็นฝัน” แพรนวลพูด
แต่คำพูดนั้นตรงกันข้ามกับสิ่งที่คิดอยู่ในใจอย่างสิ้นเชิง

เมื่อหล่อนเอนตัวลงนอนบนเตียงนั้น แพรนวลตั้งใจเพียงจะพัก
จากความเมื่อยล้าของการตั้งวางเตียงซึ่งต้องใช้เวลานานมาก เวลา
ผ่านไปเพียงสิบนาที หล่อนเริ่มง่วงงุนอย่างรุนแรง ง่วงเหมือนมีเมฆ
จากการดื่มเครื่องดื่มของเมาอย่างหนัก ง่วงจนลุกไม่ขึ้น แม้แต่จะ
ลืมตาทำไม่ได้ แล้ววรั้งค้ของหล่อนก็จมลงสู่ห้วงลึก ลึกดังหุบเหว
ที่มืดดำจมนมองไม่เห็นสิ่งใด

ช่วงเวลานั้นผ่านไปอย่างเชื่องช้า

ความรู้สึกในจิตสำนึกของหล่อนมันแสนแปลก เหมือนดังว่า
ร่างของหล่อนถูกยกขึ้นด้วยแรงของกระแสลมอันทรงพลัง และหล่อน

ลงสู่ห้วงบรรยากาศว่างเปล่า ในท่วงท่าที่หล่อนยังนอนอยู่บนเตียง
หล่อนรู้สึกว่าร่างกายของหล่อนทั้งแขนขา มือเท้า และทุก
สรรพสิ่งของสรรพางค์เบาบางดังกลีบดอกไม้ที่ต้องกระแสดม
กระแสแห่งกาลที่พรุ่งพรูพัดผ่านจนกลีบกำนดอกไม้เอนสู่หลุบ
ร่วงห่อตัวลงเป็นกลุ่มเกลียว
เหมือนดังกาลเวลาที่ย้อนกลับ กลับไปสู่กาลที่ผ่านเลยมาแล้ว
แล้วหล่อนก็ตื่นขึ้นในความฝัน...

หล่อนนอนอยู่บนสนามหญ้าสีเขียว ริวเขียวของใบหญ้าที่ซ้อน
กันจนหนาแน่นปานผืนวมนั้นยังมีกลิ่นใบหญ้าตัดใหม่ ๆ กลิ่นอันสด
สะอาดซึ่งหล่อนจำได้ดีทั้งยามหลับและยามตื่น

นาฬิกาประสาธได้สัมผัสกับอีกกลิ่นหนึ่ง กลิ่นชื่นหวานเคี้ยวสร้อย
ที่หล่อนหลงใหลตั้งแต่เล็ก ตั้งแต่เริ่มรู้จักความแตกต่างอันสวยงาม
ของดอกไม้...ดอกกลิ่นหอม

นัยน์ตาที่พร่าพรางด้วยแสงแดดซึ่งทอดเป็นลำแสงทะลุผ่าน
กลุ่มกำนใบของต้นไม้ใหญ่เบื้องบนนั้นค่อยกระจ่างชัดขึ้น เมื่อแพรววล
เหลือบเหลียวแลมองไปรอบ ๆ สนามหญ้าที่หล่อนนอนอยู่นี้อยู่
กลางสวนลั่นทม ดอกสีขาวเกาะกลุ่มเป็นพวงช่อประปราย รวากับเงา
ภาพสะท้อนของปูยเมฆที่กระจายอยู่บนท้องฟ้าสีน้ำเงินใสสูงลิบ
ถัดขึ้นไปเบื้องบน

เมื่อทรงกายลุกขึ้นยืนและหันไปมองด้านหลัง หล่อนจึงเห็นตึก
สีขาว...น่าจะเรียกว่าปราสาท เพราะตึกนั้นใหญ่โตโอฬารเหมือนเวียงวัง
เหมือนกับหล่อนเคยเห็นปราสาทนั้นมาก่อน แต่หล่อนจำไม่ได้
ว่าเคยเห็นที่ไหน เมื่อไร

แพรววลยืนนิ่ง พยายามนึก...หล่อนอยู่ที่ไหน...มาที่นี่ได้

อย่างไร...

เสื้อผ้าที่หล่อนสวมใส่อยู่ ชุดขาวเหนือซึ่งหล่อนซื้อที่ร้านขายเสื้อผ้าพื้นเมือง กลางแหล่งค้าขายสำหรับนักท่องเที่ยวกลางเมือง เชียงราย

สองเท้าของหล่อนเปล่าเปลือย ความนุ่มเย็นของพื้นสนามหญ้า ทำให้แพรนวลนึกได้ว่าหล่อนไม่ได้สวมรองเท้า

รองเท้าแตะแบบโบราณคู่หนึ่งหล่อนถอดวางไว้ปลายบันไดบ้าน...

นี่หล่อนฝันไปหรือ แพรนวลกุมมือทั้งสองไว้ด้วยกันแล้วหลับตาแน่น...เราต้องฝันไปแน่ๆ หลับตาลึกครู่ พอลืมตาขึ้นเราก็คงจะตื่นนอนอยู่บนเตียงที่บ้าน

หล่อนได้ยินเสียงกริ่งกริ่งของระฆังหรือกระดิ่งต้องลม เสียงนกร้องราวกระซิบกระซาบลอดออกมาจากกลุ่มกอต้นลำทมต้นไต้ต้นหนึ่งที่ไม่ไกลนัก

ลืมตาขึ้นอีกครั้ง แพรนวลจึงรู้ว่าสิ่งที่หล่อนคิดว่าเป็นความฝันนั้นไม่ใช่ความฝัน

คราวนี้ใจของหล่อนเต้นระทึก จับต้นชนปลายความคิดของตัวเองไม่ถูก

เกิดอะไรขึ้นกับหล่อน หล่อนจำได้ว่าหล่อนเพิ่งนอนหลับไปบนเตียงโบราณที่พ่อของหล่อนเก็บไว้ในห้องเก็บของใต้ถุนบ้าน และหล่อนกับนางคำแดงและเด็กชายแหลมทองช่วยกันตั้งเตียงขึ้นบนห้องนอนชั้นบน

แพรนวลจำได้ว่าหล่อนง่วงงุนก่อนที่จะรีบหลับไป

นี่มันอะไรกัน...หล่อนกำลังอยู่ที่ไหน

หญิงสาวก้าวเดินไปตามพรมหญ้าสีเขียว ผ่านร่มเงาร่มเย็นของต้นลำทมซึ่งปลูกอยู่อย่างหนาแน่น ดอกสีขาวเหลืองที่ร่วง

ประปรายบนพื้นหญ้า ทำให้ความมืดครึ้มของพื้นสนามได้ลั่นลั่นทม
นั้นเรืองรองขึ้น ราวกับแต่ละกลีบแต่ละดอกส่องรัศมีอันเรื่อเรือง
ดังประกายของดวงดาวบนท้องฟ้ายามราตรี

พื้นลานลั่นทมออกมาก็เป็นทางเดินเล็ก ๆ ปูด้วยอิฐสีแดงทอด
อ้อมเนินหญ้าไปยังด้านข้างของตึกใหญ่สีขาวนั้น

หล่อนเห็นชายผ้าสีขาว...เบาบางเหมือนสไบแพร...ใครคนหนึ่ง
กำลังเดินอยู่ที่มุมตึก

แพรนวลหยุดนิ่ง ยืนมองร่างของเจ้าของสไบแพรนั้น อีกฝ่าย
มองไม่เห็นหล่อน เพราะแพรนวลยืนอยู่ใกล้แปลงดอกแก้วซึ่งกลุ่มกอ
ของมันถูกตัดเป็นรูปโค้งมนสวยงาม

สตรีนั้นอายุคงใกล้เคียงกับแพรนวล การแต่งกายของหล่อน
แตกต่างไปจากสาวชาวเหนือที่แพรนวลเคยเห็น เสื้อผ้าแพรสีขาว
คอป้าย แขนยาว เอวเลื้อยสั้นอยู่ที่ขอบผ้าถุงด้านบน กับผ้าชิ้นไหม
สีแดงเข้มที่ยกหยักรั้งไว้ด้านหนึ่ง และมนมวยผมสูงซึ่งประดับด้วย
รัตเกล้าทองกับดอกไม้สีขาว ส่งให้ภาพลักษณ์ของหญิงสาวผู้นั้น
สง่างาม

งามเหมือนเจ้านาง สตรีผู้สูงศักดิ์ของพม่ากระนั้น

หล่อนมีตะกร้าหวายใบย่อมคล้องไว้กับวงแขน อีกมือถือกรรไกร
ด้ามเล็ก ๆ ในตะกร้ามีดอกไม้หลายหลากสีอยู่เกือบเต็ม

หญิงสาวผู้นั้นสวยผุดผาด ผิวพรรณผ่องนวลเป็นสีขาวอม
เหลืองสะอาดตา ใบหน้าอ่อนหวานงดงามอย่างหาที่ติมิได้ รูปร่าง
สูงโปร่งบอบบางคล้ายกับแพรนวลผู้กำลังจัดจ้องพิศดูรูปโฉมสะคราญตา
ของหล่อน

หากแพรนวลกลับต้องสะดุดตากับความเศร้าหมองของความ
รู้สึกลับใบหน้านั้น

สตรีนั้นสวยนัก แต่เศร้าสร้อยดังเพิ่งผ่านพ้นการจำให้อย่างสุดหัวใจมาไม่เห็นนานนักเลย แพรนวลเห็นหล่อนทรุดนั่งลงกับพื้นหญ้าข้างแปลงดอกไม้ วางตะกร้าไว้ข้างกายพร้อมกับกรไกร หล่อนนั่งเหม่อมองดอกไม้พลั่วไหวรับสายลมที่พัดเย็นฉ่ำขึ้นอยู่ทั่วบริเวณนั้น แต่สายตาของหล่อนดูเหมือนจับจ้องไปในที่หนึ่งที่ได้ที่จะติดตามไปได้เพียงในจินตนาการของหล่อนเท่านั้น

แพรนวลขยับตัวอย่างอึดอัด หากเหตุการณ์ที่ปรากฏขึ้นนั้นเป็นความฝัน ก็เป็นฝันซึ่งเป็นจริงที่สุดเท่าที่หล่อนจะเคยพบมาในชีวิต

ไม่ใช่ฝัน...ไม่ใช่แน่...หล่อนหยิกเนื้อที่นิ้วของตนเองก็ยังรู้สึกเจ็บ เสียงกระดิ่งที่แกว่งไกวเป็นเสียงกังวานแหลมในความเงียบของบรรยากาศรอบตัวก็เป็นเสียงจริงๆ ที่มีใช้ความฝันอันใด

หล่อนจะอย่างไรดี แพรนวลถามตัวเอง และตัดสินใจที่จะเดินเข้าไปยังสตรีสาวผู้นั้น แต่หล่อนยังมีทันท่วงทีออกไป ก็เห็นสตรีนั้นก้มหน้าลงซบกับอุ้งมือทั้งสองข้าง

ร่างบอบบางนั้นสั่นเทาเห็นได้ชัดจากระยะไกล หล่อนกำลังรำไห้

สตรีนั้นคงโศกเศร้าอย่างสาหัส เพราะเพียงครู่เดียวหล่อนก็เอนกายซบลงกับพื้นสนามหญ้า แขนของหล่อนบิดตะกร้าหวายล้มลงดอกไม้ในตะกร้าหล่นกระจายลงกับพื้น แต่หล่อนก็มีได้สนใจไยดีเอาแต่ร้องไห้ดังขึ้นจนแพรนวลได้ยินปลายเสียงสะท้อนของหล่อน

ทุกขเวทนาเรื่องอะไรหนอ จึงมีที่ท้อปานว่าจะขาดใจด้วยความเศร้าโศกลึกซึ้งปานนี้

พลันมีเสียงเรียกจากมุมตึก เป็นเสียงทุ้มนุ่มนวลของบุรุษหนุ่มซึ่งสาวเท่ากำยาวๆ พันมุมตึกออกมายังร่างของสตรีนั้น

แพรนวลหลบเลี้ยวเบี่ยงกายเข้าไปยังใต้ต้นลำทม หล่อนไม่

ต้องการให้ใครเห็นหล่อน เพราะตัวหล่อนเองยังพิศวงงงงวยกับการปรากฏตัวของตนในที่อันแปลกถิ่นแห่งนี้ ดังนั้นหล่อนจึงมองเห็นหน้าของชายนั้นไม่ชัด เขาเดินมาทรุดลงนั่งด้านหน้าของสตรีผู้กำลังรำให้จับตะกร้าบรรจุดอกไม้ที่ลืมนอนนั้นขึ้นตั้งวาง เขาหันหน้าไปพูดกับสตรีผู้นั้น จึงหันหลังให้กับแพรนวล หญิงสาวมองเห็นเพียงผ้าโพกผมสีน้ำตาลอ่อนเช่นเดียวกับสีเสื้อคอตั้งแขนยาว เป็นเสื้อตัวลอยชายเสื้อยาวคลุมเอว นุ่งผ้าไหมแบบชาวพม่า

ภาพที่เห็นเบื้องหน้า ทั้งการแต่งตัวของหนุ่มสาวทั้งสอง และปราสาทสีขาวซึ่งมีหลังคาเป็นรูปโดมคล้ายของอินเดียและยอดเจดีย์คล้ายไทย ทำให้แพรนวลนึกถึงภาพและเรื่องราวเก่าๆ ในหนังสือประวัติศาสตร์ที่หล่อนเคยได้เรียนมา

นี่คือประเทศพม่า...เราฝันไปหรือ...เราไม่ได้ฝัน...นี่คือความจริงที่เกิดขึ้นนี่นา...

ชายนั้นประคองอีกฝ่ายหนึ่งให้ลุกขึ้นยืน ก้มหน้าลงไปใกล้ยกมือขึ้นเช็ดน้ำตาให้อย่างนุ่มนวล เขาพร่ำพูดราวปลอบใจฝ่ายหญิงให้คลายความเศร้าหมอง หล่อนส่ายหน้าพร่ำพูดกับเขาราวกับปฏิเสธว่าความโศกตรมนั้นไม่มีวันจะยุติลงได้ จนฝ่ายชายโอบกอดหล่อนไว้ ลูบหัวลูบหลังปลอบประโลมหลายอึดใจ หล่อนจึงถอยห่างออกจากเขา ก้มลงประนมมือไหว้และกราบบนอกของเขา แล้วหยิบตะกร้าเก็บดอกไม้ที่ร่วงหล่นอยู่เรียกรวดคืนไว้ตามเดิม แล้วก้าวเดินกลับเข้าไปในตึก

ร่างสูงของชายผู้นั้นยืนนิ่งราวใช้ความคิดชั่วครู่ เมื่อเขาเอียงร่างหันมาทางลานลั่นทมที่แพรนวลยืนอยู่ หล่อนถอยหลังหลบด้วยความหวาดหวั่น

หล่อนไม่เห็นหน้าของเขาชัดเจน แต่เขาเห็นหล่อนแล้ว

แพรนวนลหลบรูปเข้าใต้เงาไม้ ได้ยินเสียงเรียกของเขาเป็นภาษา
ที่ห้วนไม่ชินเลย ไม่ใช่ภาษาเหนือ ไม่ใช่ภาษาไทย

ห้วนเห็นเขาก้าวเดินเข้ามาทางห้วนอย่างรวดเร็ว หญิงสาว
คิดอะไรไม่ทัน ความตื่นตระหนกทำให้ห้วนหันหลัง ถลันวิ่งออกจาก
ที่ซึ่งยืนอยู่

ได้ยินเสียงวิ่งตามและร้องเรียกกระชั้นชิดใกล้เข้ามา แล้วแขน
ข้างซ้ายของห้วนก็ถูกเขาคว้าและกุมไว้ด้วยอุ้งมือใหญ่แข็งแรง ยิ่ง
ห้วนพยายามสะบัดก็ยิ่งเจ็บ เพราะเขากระชับนิ้วรวบแน่นยิ่งขึ้น

‘อย่าทำอะไรฉัน อย่าทำอะไรฉันค่ะ’ ห้วนหวีดร้อง ห้วนวิ่ง
เข้ามาจนถึงด้านหลังของร่มไม้ในลานลั่นทม

ร่างของห้วนอยู่ใกล้กับเขามาก ใกล้จนห้วนสัมผัสลมหายใจ
ของเขาเมื่อเขารั้งห้วนไว้ใกล้ตัว

‘แม่หญิงเป็นใคร...แม่หญิงเป็นคนไทย มาที่เชียงตุงนี้ได้อย่างไร
เข้ามาในหอฉันนี้ได้อย่างไร ใครใช้ให้มาหรือ’

ห้วนมองไม่เห็นหน้าของเขาในร่มเงาหมูไม้ฉนั้น แสงอาทิตย์รำไร
ที่ลอดสอดส่องทะลุกิ่งไม้ใบบังอันหนาที่บั้นบางเบา จนมองเห็นเขา
เป็นเพียงเงาครี้มดำเช่นเดียวกับเงาลำต้นลั่นทมรอบกาย

‘น้ำเสียงอันนุ่มนวล แม้จะเป็นภาษาไทยที่มีสำเนียงปลายคำพูด
แปร่งเพี้ยนไปบ้าง แต่ก็ชัดเจนทุกถ้อยคำ’

มือของเขาคลายออกเมื่อห้วนเบี่ยงตัวออกจากกรอเกาะกุม
เขาคงรู้ว่าห้วนเจ็บ

‘ที่นี่เชียงตุงหรือคะ เชียงตุงในรัฐฉานของพม่าหรือคะ’ ห้วน
ไม่ตอบ แต่กลับตั้งคำถามให้เขา

‘ใช่ แม่หญิงมาได้ยังไงโดยที่ไม่รู้ว่าที่นี่คือเชียงตุง’

‘ไม่ทราบ ฉันไม่รู้ว่ามีอยู่ที่นี่ได้อย่างไร ฉันไม่ได้ฝันไปหรือคะ’

แพรววลตื่นตระหนกและสับสนจนเสียงเครือ “เกิดอะไรขึ้นคะนี่ ฉัน
มาอยู่ที่นี่ได้อย่างไร”

“แม่หญิงมาจากไหน และชื่ออะไร” เขาถามซ้ำอีก

หล่อนไม่ตอบ หวาดหวั่นพรั่นพรึงจนทำอะไรไม่ถูก หรือหล่อน
ตายแล้วและกลับมาเกิดใหม่ในเชิงตุง ดินแดนที่แพรววลไม่เคย
นึกคิดเลยในชีวิตว่าจะได้มาเห็น

หล่อนสุดลมหายใจลึก...เรายังหายใจ เรายังมีชีวิต ยังไม่ตาย
สถิติัมปชัญญะครบสมบูรณ์ เราต้องไม่กลัว...ต้องไม่กลัว หล่อน
พรั่นอกกับตัวเอง